

3. Співпраця з громадськими організаціями: Залучення громадських організацій до процесів прийняття рішень може забезпечити широкий спектр думок та інтересів в суспільстві.

4. Відповідальність і обліковість: Органи влади повинні бути відкритими щодо своєї відповідальності перед громадськістю. Це включає в себе можливість обговорення роботи влади та висування вимог до неї.

5. Електронна демократія: Використання сучасних технологій для підвищення залученості громадян, таких як електронні петиції, платформи для обговорення рішень та інші інтерактивні засоби [3].

Ці зв'язки сприяють побудові відкритого, прозорого та відповідального управління, де громадяни відчувають свою активну роль у прийнятті рішень та можуть впливати на формування політики. Це є ключовим елементом демократії, де влада слугує інтересам суспільства і діє згідно з його волею.

Література:

1. Загорський В.С., Телешун С.О. Енциклопедія державного управління. Львівській регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України, 2013. Т. 8. 334 с.

2. Григорян О.О. Світовий і вітчизняний досвід забезпечення прозорості та відкритості органів державної влади в реалізації публічної політики (інформаційний аспект). 2012. С. 1-10. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej15/txts/12GOOPIA.pdf> (дата звернення: 15.08.2021).

3. Малаш С.М. Проблематика взаємовідносин між органами виконавчої влади та громадськістю. *Державне управління: теорія та розвиток*. 2017. № 9. С. 21-27.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ПОБУДОВИ ЕКОНОМІКИ 4.0

Славкова О.П., доктор економічних наук, професор,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1864-0810>

Сучасний світ його внутрішнє та зовнішнє оточення включає неймовірну кількість позицій, принципів і факторів для розвитку

бізнесу, організації і компанії ніж кілька років тому незважаючи на прояв негативних факторів та геополітичну ситуацію. Це пов'язано зі зростанням обізнаності громадськості про сучасні діджитал-технології, які змушують підприємства вдосконалювати свої цифрові моделі роботи в різних видах діяльності. Дослідження показують, що різні покоління використовують технології на абсолютно різному рівні. Це залежить від освіти індивідууму, здібностей, мотивації, віку, компетенцій і навичок, які мають змінюватися під впливом цифрової реальності.

Спираючись на дослідження Каліної І.І. можна підтвердити, що громадяни України на даний час (особливо люди поважного віку) не готові до економічних і технологічних цифрових змін, які відбудуться з часом [1]. Але володіння цифровими компетентностями – це вже не бажання, а необхідність того щоб сучасна людина могла ефективно та повноцінно знаходити місце праці, захищати свої права в різних сферах життя: особистому та професійному а також у сфері творчості. На сьогоднішній момент особливо помітний брак цифрових навичок громадян у сфері працевлаштування та електронного урядування. Бізнес та держава пропонують достатню кількість онлайн-послуг, особливо з працевлаштування, адміністративних, соціальних, якими можна користуватися без відвідування бюро, HR-менеджерів, органів влади, але на жаль багато громадян, особливо старшого віку, не можуть ними скористатися через відсутність цифрових навичок [2]. Наприклад Кохан В.П. вважає, що останнім часом в Україні розпочато діяльність, спрямовану на розвиток цифрового інтелекту українців: запущено національну програму цифрової грамотності, триває робота над українською базою даних цифрових компетентностей громадян і вчителів, просуваються цифрові навички серед українців. Проте бракує нормативно-правових актів, які б на законодавчому рівні визначали, що таке цифрові права, цифрові компетенції та цифровий інтелект [2].

В свою чергу цифрова реальність змушує компанії покращувати оцифрування роботи як всередині компанії, так і за її межами. Завдання підприємств – здійснити цифрову трансформацію у внутрішньому середовищі. Проте існують певні проблеми з компетенціями працівників у сфері цифровізації. Це пов'язано з тим, що працівники щодня використовують прості електронні транзакції, які не завжди пов'язані з основним місцем роботи. Адже з трансформацією ділового життя мають змінитися цифрові компетенції співробітників і тому більше уваги слід приділяти цифровим компетенціям, серед яких цифрова грамотність яка є прямим фактором розвитку бізнес-сфери.

Повертаючись до проблем необхідно відмітити, що кожна вікова група працівників має різні характеристики щодо роботи, кар'єри та ділового життя, а елементи цифрової робочої сили допомагають роботодавцям створити збалансовану команду професіоналів всередині компанії.

На розвиток цифрових компетенцій громадян в першу чергу звернули уваги країни ЄС, які створили структуру цифрових компетенцій громадян що наразі складається з п'яти основних блоків і включає двадцять одну компетенцію, а саме: [3]:

1. Знання інформації та вміння працювати з даними.
2. Спілкування та взаємодія.
3. Цифровий контент.
4. Безпека.
5. Усунення несправностей.

Згідно з дослідженням навички, пов'язані з «цифровими» технологіями, називаються DQ (Digital Quotient), тобто «цифровими» [4]. Цікаво, що окрім розробки рамок цифрових компетенцій для громадян, ЄС також зосередився на розробці рамок цифрових компетенцій для вчителів (DigCompEdu), освітніх організацій (DigCompOrg) і споживачів (DigCompConsumers). А у 2016 р. опубліковано систему підходів відкритих університетів (OpenEdu) та структуру підприємницьких компетенцій (EntreComp).

За дослідженнями особи, які користувалися Інтернетом протягом останніх трьох місяців, оцінюються у чотирьох сферах цифрової компетентності: інформація, спілкування, створення контенту та вирішення проблем, виходячи з того, які дії їм вдалося виконати. Оцінки для кожного домену є базовими, високими та низькими. Люди, які не користуються Інтернетом, не мають цифрових навичок. Для того щоб особа була оцінена як «базова або пост-базова» за зведеним балом, вона повинна володіти базовими або пост-базовими навичками в усіх чотирьох сферах цифрової компетентності, включених до індексу: інформація, спілкування, створення контенту та вирішення проблем [5].

Враховуючи розвиток технологій, в Україні стрімко зростає кількість робочих місць, які вимагають від працівників хоча б базових навичок інформаційних технологій, комунікації та цифрових технологій, а вміння користуватися технологіями стає основною вимогою до рекрутації персоналу. Тому цифрові навички та компетенції є запорукою повноцінного розвитку цифрової економіки.

Вміння використовувати цифрові технології має бути однією з ключових компетенцій працівників. Наступним кроком є забезпечення економічного успіху українців через цифрові компетенції. Крім того, у цифровій економіці робочі місця більше не прив'язані до фізичного місцезнаходження. Вони стають «цифровими», віртуальними, мобільними, тобто такими, що не потребують постійної присутності працівника на робочому місці. Концепція «цифрових робочих місць» надзвичайно швидко поширюється в бізнес-середовищі та позитивно оцінюється переважною більшістю працівників, яким подобається гнучка робота, можливість працювати вдома, на відпочинку чи будь-де [1] що може значно підвищити продуктивність праці.

Підводячи підсумки необхідно відмітити, що існують певні проблеми розвитку навичок персоналу в умовах цифровізації та побудови економіки 4.0. Ми вважаємо що стрімкий розвиток технологій повинен привести до такого ж розвитку навичок диджиталізації персоналу.

Література:

1. Каліна І.І. Е-навички персоналу в умовах цифровізації. *Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти*: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції. (17 жовтня 2021). Київ, «Інформаційно-аналітичне агентство», 2021. С. 187-191.

2. Кохан В.П. Стан розвитку цифрових навичок та прав громадян України. *Сучасні проблеми розвитку права та економіки в інноваційному суспільстві*: збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (20 березня 2020 року). Велико-Тирново, Болгарія: ACCESS PRESS, 2020. С. 96-104.

3. Цифрова агенда України – 2020: Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення: 20.01.24).

4. Український Інститут Майбутнього. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-zrozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html#6-2-1> (дата звернення: 20.01.24).

5. Jenkins H., Clinton K., Purushotma R., Robison A., Weigel M. *Confronting the Challenges of Participatory Culture: Media Education for the 21st Century*. Foundation Reports on Digital Media and Learning. Cambridge, MA, London: URL: https://www.macfound.org/media/article_pdfs/jenkins_white_paper.pdf (date of application: 10.01.24).